

ПРЕС КЛИПИНГ

11. август 2020.

НАСЛОВИ

Firmama danas ISTIČE ROK za donošenje mera vezanih za koronu, evo koje su sve OBAVEZE POSLODAVACA I ZAPOSLENIH(str.3)

Nezavisni sindikati traže da se zdravstvenim radnicima prizna staž osiguranja sa uvećanim trajanjem(str.5)

Sindikat: Iza optužbi o kriminalu u centrima za socijalnu zaštitu lični razlozi(str.6)

Грађевинска струка вапи за подмлађивањем(str.7)

Синдикати и пензионери заједно(str.8)

Firmama danas ISTIČE ROK za donošenje mera vezanih za koronu, evo koje su sve OBAVEZE POSLODAVACA I ZAPOSLENIH

M.A.

Poslodavcima u Srbiji danas ističe rok za donošenje Plana primene mera, u skladu sa Pravilnikom o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad u cilju sprečavanja pojave i širenja Covida 19. Ovaj pravilnik stupio je na snagu 11. jula, a preduzeća su imala 30 dana za donošenje plana koji je sastavni deo akta o proceni rizika, koji se donosi saglasno zakonu i propisima iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Nakon isteka ovog roka inspektori rada kontrolisaće firme, ali i savetovati i pomagati preduzećima da se prilagode, kažu u Inspektoratu za rad. Oni, takođe, ističu da su se tokom vanrednog stanja poslodavci uglavnom pridržavali mera i poštovali ih.

Pravilnikom o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad, za sprečavanje pojave i širenja epidemije zarazne bolesti, propisuju se preventivne mere koje je poslodavac dužan da primeni radi sprečavanja pojave i širenja zarazne bolesti i otklanjanja rizika za bezbedan i zdrav rad zaposlenih, kao i lica koja se zateknu u radnoj okolini, kada nadležni organ proglasi epidemiju zarazne bolesti.

Fizička distanca među zaposlenima, dodatne smene, stroga higijena, uputstva o preventivnim merama, ali i posebna pravila u slučaju pojave pozitivnih slučajeva u kompaniji, samo su neke od mera koje počinju da važe i za zaposlene i za poslodavce.

Pravilnik, koji je stupio na snagu 11. jula, primenjuje se na svim radnim mestima u radnoj okolini u kojoj se obavlja rad, izuzev rada na terenu i rada od kuće.

Kazne za poslodavce i do milion dinara

U samom Pravilniku nisu propisane kaznene mere, ali se one nalaze u Zakonu o bezbednosti i zdravlju na radu. Kazne za poslodavce kreću se i do milion dinara, dok bi zaposleni za nepoštovanje propisa mogli da budu kažnjeni sa 20.000 dinara.

Tako je, na primer, ovim Zakonom za poslodavca propisana kazna od 800.000 do milion dinara, ako "ne izmeni akt o proceni rizika u slučaju pojave svake nove opasnosti i promene nivoa rizika u procesu rada".

Ista kazna određena je i ako poslodavac zaposlenom ne obezbedi rad na radnom mestu i u radnoj okolini na/i u kojima su sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu, kao i ako zaposlenom ne obezbedi korišćenje sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu.

Novčanom kaznom od 600.000 do 800.000 dinara biće kažnjen poslodavac ako vidno ne obeleži i istakne oznake za bezbednost i/ili zdravlje zaposlenih. Ista kazna zaprećena je i ako zaposlenog ne upozna sa obavljanjem procesa rada na bezbedan način, kao i ako svako lice koje se nalazi u radnoj okolini što je pre moguće ne upozori na opasna mesta i štetnost po zdravlje, odnosno na mere bezbednosti koje mora da primeni.

Kazna od 100.000 do 150.000 dinara predviđena je za poslodavca koji u roku od osam dana po isteku utvrđenog roka za otklanjanje nedostataka ili nepravilnosti u pismenoj formi ne obavesti nadležnu inspekciju rada o izvršenju naložene obaveze.

Zaposlenima za nepoštovanje mera 20.000 dinara

Kazna za zaposlene koji ne budu poštovali propisane mere kreće se od 10.000 do 20.000 dinara.

Ovom sumom biće kažnjen zaposleni ako ne primenjuje propisane mere za bezbedan i zdrav rad, ako nenamenski koristi sredstva za rad i opasne materije ili ako ne koristi propisana sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu, kao i ako sa njima pažljivo ne rukuje, ako samovoljno isključuje, menja ili uklanja bezbednosne uređaje na sredstvima za rad.

Takođe i ako, u skladu sa svojim saznanjima, odmah ne obavesti poslodavca o nepravilnostima, nedostacima, štetnostima, opasnostima ili drugoj pojavi koja bi na radnom mestu mogla da ugrozi njegovu bezbednost i zdravlje ili bezbednost i zdravlje drugih zaposlenih.

Inače, Pravilnik sadrži dva dela odredbi – jedan za poslodavce i jedan za zaposlene. Poslodavac pritom ima ulogu i da kontroliše njihovo sprovođenje.

Obaveze poslodavca

1) pre početka rada da obezbedi pisane instrukcije i uputstva o merama i postupcima za sprečavanje pojave epidemije zarazne bolesti, koji sadrže informaciju o simptomima zarazne bolesti;

2) u skladu sa mogućnostima, ukoliko nije organizovan rad u smenama, izvrši preraspodelu radnog vremena uvođenjem druge ili treće smene sa manjim brojem zaposlenih;

3) sprovodi pojačanu higijenu i dezinfekciju radnih i pomoćnih prostorija, što uključuje redovnu dezinfekciju prostorija i često provetravanje radnog prostora;

4) obezbedi zaposlenima dovoljne količine sapuna, ubrusa, tekuće vode i dezinfekcionih sredstava na bazi alkohola za pranje ruku;

5) obezbedi redovno čišćenje svih površina koje se često dodiruju na radnom mestu, posebno prostorija i opreme kao što su toaleti, kvake na vratima, fiksni telefoni, računarska oprema i druga oprema za rad;

6) uredi način vođenja evidencije o dezinfekciji radnih i pomoćnih prostorija koju organizuje i sprovodi;

7) obezbedi izradu uputstava za bezbedan i zdrav rad sa izvođačima radova, dobavljačima, distributerima i spoljnim saradnicima;

8) organizuje i obezbedi redovno uklanjanje otpada i smeća (kante za smeće obložene plastičnom kesom) iz prostorija tako da se mogu isprazniti bez kontakta sa sadržajem.

Obaveze zaposlenih

1) sprovodi sve preventivne mere bezbednosti i zdravlja na radu kako bi sačuvao svoje zdravlje, kao i zdravlje drugih zaposlenih;

2) namenski koristi propisana sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu i da sa njima pažljivo rukuje da ne bi ugrozio svoju bezbednost i zdravlje kao i bezbednost i zdravlje drugih lica;

3) dodatno brine o svojoj higijeni tako što će redovno i pravilno prati ruke;

4) ličnu odeću drži odvojenu od sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu i radnog odela;

5) obavezno obavesti poslodavca ukoliko posumnja na simptome zarazne bolesti kod sebe, kod drugih zaposlenih ili članova svoje porodice;

6) pre početka rada pregleda svoje radno mesto uključujući i sredstva za rad koja koristi, kao i sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu i da u slučaju uočenih nedostataka izvesti poslodavca ili drugo ovlašćeno lice;

7) pre napuštanja radnog mesta, da radno mesto i sredstva za rad ostavi u stanju da ne ugrožavaju druge zaposlene;

8) u skladu sa svojim saznanjima, odmah obavesti poslodavca o nepravilnostima, štetnostima, opasnostima ili drugoj pojavi koja bi na radnom mestu mogla da ugrozi njegovu bezbednost i zdravlje ili bezbednost i zdravlje drugih zaposlenih;

9) saraduje sa poslodavcem i licem za bezbednost i zdravlje na radu kako bi se sprovele dodatne neophodne mere za bezbednost i zdravlje na radu.

Nezavisni sindikati traže da se zdravstvenim radnicima prizna staž osiguranja sa uvećanim trajanjem

Asocijacija slobodnih i nezavisnih sindikata Srbije (ASNS) podnela je danas zahtev i inicijativu Vladi Srbije da se zdravstvenim radnicima i drugim zaposlenima za vreme za koje obavljaju poslove u Covid bolnicama i ambulancama staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem od 50 odsto.

Piše: Beta

ASNS je ukazao da svi zaposleni koji rade u Covid bolnicama i ambulancama poslove obavljaju u najtežim uslovima sa stalnom opasnošću po zdravlje i život.

„ASNS zahteva da se zdravstvenim radnicima prizna staž osiguranja sa uvećanim trajanjem i to sa maksimalnim uvećanjem za 50 odsto“, navedeno je u saopštenju ASNS.

Taj sindikat je poručio da bi ovo bio način da se, u nemogućnosti odgovarajuće novčane nagrade, delimično kompenzuje izlaganje opasnosti zdravstvenih radnika, izuzetno teški uslovi rada i psiho fizički naponi kojima su izloženi.

Sindikat: Iza optužbi o kriminalu u centrima za socijalnu zaštitu lični razlozi

Sindikat zaposlenih u zdravstvu i socijalnoj zaštiti Srbije saopštio je danas da je optužbama o kriminalu u centrima za socijalni rad teško narušen ugled zaposlenih, a da iza tih navoda stoje lični razlozi.

Piše: Beta

Povodom zahteva Evropske katedre za bioetiku organizacije Unesko da se ispituju navodi o ozbiljnim kriminalnim radnjama u centrima za socijalni rad, taj sindikat je ocenio da je dužan da stane u zaštitu članstva i svih zaposlenih u tim ustanovama.

„Osudujemo potrebu da se zarad ostvarivanja određenih političkih ili drugih ciljeva, kriminalizuju zaposleni na način da se paušalno navode navodna teška krivična dela zaposlenih i poziva na izmene propisa radi određivanja pritvora zaposlenima u centrima za socijalni rad“, naveli su iz Sindikata.

Oni su dodali da svakodnevno, na najbolji mogući način u skladu sa pravilima struke, brižljivo brinu o korisnicima usluga i deci.

Evropska Katedra za bioetiku organizacije Unesko pozvala je predsednika Srbije Aleksandra Vučića da objasni protivrečne podatke o broju zaraženih i preminulih od kovida-19 u ustanovama socijalne zaštite, kao i da demantuje izveštaje o zlostavljanju dece i drugom kriminalu u centrima za socijalni rad, ili da navede šta je preduzeto da se to zaustavi, a osumnjičeni procesuiraju.

Šef Uneskove Katedre za Evropu tražio je dopunu dopisa Vlade Srbije na upit o veoma ozbiljnim kriminalnim radnjama u centrima za socijalni rad, kao što su zlostavljanje i zanemarivanje dece, zlostavljanje njihovih roditelja, prodaja beba, dodela dece hraniteljskim porodicama za novac, pa čak i ubistva, o čemu su opširno izveštavali mediji.

On je zamolio da mu se dostavi informacija o aktivnostima Vlade i predsednika Vučića u toj oblasti, a posebno šta su preduzeli ili nameravaju da preduzmu u cilju otklanjanja nepravilnosti i kriminalnih radnji u centrima za socijalni rad, saopšteno je iz te Katedre u subotu.

Грађевинска струка вапи за подмлађивањем

Извор: Dnevnik.rs

Из Србије, али и земаља у окружењу, већ годинама одлази велики број радника, пре свега грађевинаца, а њихов одлазак мотивисан је бољим условима рада и, наравно, бољим зарадама.

То је и разлог што поједине струке у грађевинарству недостају, пре свега тесари, армирачи и зидари, као и паркетари, керамичари, столари, електричари свих профила, индустријски изолатери, као и људи који раде у фабрикама на одржавању инсталација и на инсталацијама у енергетици. Тих радника у Србији готово да нема, а по речима Горана Родића из Грађевинске коморе Србије, ако се нешто не промени, неће их ни бити.

– Земљама Западне Европе тренутно недостаје више од 300.000 мајстора и ако наши људи, који су још овде, не буду одговарајуће плаћени на великим пројектима, остаћемо без добре радне снаге – каже Родић. – Морамо пронаћи начин да сачувамо раднике, али и да обновимо радну снагу а једини је да домаће фирме, ангазоване на пројектима чији је инвеститор држава, имају третман главног извођача јер то омогућава да радници буду одговарајуће плаћени. Ако то пропустимо, радници ће отићи у иностранство и ми ћемо скупо плаћати долазак страних фирми који ће санирати последице неквалитетног одржавања или подизање нових објеката.

По његовим речима, пре кризе изазване пандемијом коронавируса у Европи је радило између 40.000 и 55.000 занатлија из Србије у разним областима. Само у Немачкој, указује он, потребе за радном снагом премашују број од 25.000, а највише радника са Западног Балкана, осим из Србије, у ту земљу стиже из Северне Македоније и Босне и Херцеговине.

Он указује на то да је сада у Србији у току велики инвестициони циклус пошто има више од 60.000 активних градилишта и велики део радне снаге је ангажован код приватних инвеститора, па се одмах осетио недостатак наших радника у Немачкој, Аустрији и Швајцарској...

– Велика је опасност да Србија остане без квалитетне радне снаге, а ако до тога дође, осетиће се брзо и одразиће се на квалитет одржавања инфраструктуре и великих система, али и градњу нове инфраструктуре – истиче Родић.

У Немачкој преко потребни

Да грађевинских радника у Европи нема довољно потврђује и то што су немачки послодавци упозорили владу те земље да без више усељавања радника са Западног Балкана фирме у Немачкој неће моћи да нађу адекватну радну снагу, а из Огранака за грађевинство Немачког удружења послодаваца упозавају да ће у наредних неколико година 150.000 радника отићи у пензију. Због тога Немачка припрема ново Правило за Западни Балкан које ће бити на снази до 2023. године, а у ту земљу ће, највероватније, годишње моћи да уђе највише 25.000 радника.

У Србији занатских кадрова већ дуго нема, а с обзиром на интересовање младих, тако ће и остати. Наиме, веома је мало свршених основаца спремних да се школују за занатска и дефицитарна занимања и већ годинама разреди у стручним школама остају празни. То је и разлог што је старосна структура оних који раде у грађевинарству неповољна и премашује 55 година.

– Изузетно је мало младих који се школују за те струке, а нема ни довољно фирми које би им понудиле могућност да током школовања иду на праксу и науче шта значи посао у грађевинарству и како се ради. Свега неколико компанија, попут „Енергопројекта”, „Мостоградње”... у прилици је то да уради јер је на тржишту много предузећа која раде кратко и нису заинтересована да обучавају/стварају раднике за будућност. У неким случајевима процес стварања/добивања доброг мастера траје и десетак година. Тако се, заправо, за те послове људи морају преквалификовати, доквалификовати или обучити, а понекад се дешава да за нека специфична и недостајућа занимања, као што су вариоци или руковоци грађевинским машинама, радници савладају најосновније вештине и одмах упуते на то радно место.

Д. Млађеновић

ПОЛИТИКА ONLINE

Синдикати и пензионери заједно

Свако је заинтересован за судбину имовине Фонда ПИО, чија је вредност већа од 10 милијарди

Сведоци смо да неолиберални капитализам довршава процес индивидуализације који је праћен фрагментацијом многих форми удруживања и организовања. Код нас је тај процес отпочео почетком деведесетих година 20. века, али је посебно интензиван после 2000. године, под видом увођења слободне демократије и плурализма. То је чињено у спреси официјелне власти, капитала, спољног фактора, личних и приватних или групних интереса и похлепом за брзим стицањем богатства.

Разорни талас подела и фрагментација захватио је и синдикалне и пензионерске организације и потпуно разорио њихову претходну структуру. Процес разградње привреде одразио се и на разградњу синдиката, па смо тако убрзо добили шест синдикалних централа и око 23.000 регистрованих синдикалних организација. Нека предузећа и компаније су предњачили у томе, па смо нпр. у „Железницама Србије” имали 28 синдиката, у ГСБ-у 21...

Поводом доношења Закона о приватизацији друштвене и државне имовине, чије је спровођење уништило нашу индустрију, после 2000. године синдикати не успевају да се уједине и да се томе супротставе. Па ни касније нови Закон о раду – који се доноси по захтеву страног фактора (ММФ) и капитала и минимизира вековима стицана права радника, претварајући их у робу у „људске ресурсе” – не успева да уједини синдикате.

Судбина подела није мимоишла ни пензионерске организације. Данас имамо око 500 разних удружења пензионера регистрованих у АПР-у.

Који су то заједнички интереси и циљеви синдиката и пензионера који их повезују?

Пензионери очекују од државе да им по свом нахођењу удели оно што су током радног века зарадили и оставили држави на чување за своју старост, а она потрошила, запослени да им власници чији капитал стварају уделе барем толике плате да могу пристојно да преживе, а већина незапослених очекује да им се укаже прилика да буду експлоатисани.

Класични циљеви синдиката су: побољшање укупног положаја и права радника, борба за веће и пристојне зараде, безбедност и здравље на раду, правна заштита и друго. Али је општа одредница и једних и других борба за бољи друштвени, социјални, економски и материјални положај запослених и пензионера. Они су међусобно судбински повезани, што ову структуру чини веома хомогеном.

Реч је о популацији од око 2.160.000 стално запослених – будућих пензионера, о 1.707.586 пензионера и око 650.000 запослених на привременим и повременим пословима, дакле о популацији коју чине више од четири милиона пунолетних грађана – бирача. Сви су они обухваћени пензијским системом, једним од највећих система код нас, за чију судбину морају бити заинтересовани.

Које су то теме, који су то проблеми за које верујемо да су од заједничког интереса за синдикалне и пензионерске организације? Споменућемо само неколико тема из области система ПИО о којима би требало водити расправу.

Нема запосленог грађанина који не би желео да зна каква је судбина средстава која се издвајају путем доприноса за будућу пензију – како се са њима располаже и ко и како управља и колику пензију може очекивати.

Свако је заинтересован за судбину имовине Фонда ПИО, чија је вредност већа од 10 милијарди, стечене уплатама из доприноса Фонда ПИО, дакле имовине пензионера, пре свега у бањама и рехабилитационим центрима – како се њом управља и располаже и под каквим условима се могу користити њихове услуге.

Могу ли се и на који начин вратити пензионерима средства остварена последњих година применом Закона о смањењу пензија и укидањем усклађивања пензија са трошковима живота?

Каква је будућност система ПИО и да ли га држава види као социјалну категорију или као релативно стабилан систем с могућношћу да, поред средстава од доприноса и оних која су му Уставом загарантована, остварује и додатне приходе од своје имовине и партиципацијом у средствима неких јавних предузећа која располажу имовином стеченом средствима Фонда ПИО?

Сматрамо да су ово најзначајнија питања о којима би синдикалне и пензионерске организације морале да утврде заједничке ставове и јединствено се боре за унапређење система ПИО.

Политиколог у пензији